

Sygn. akt I CSK 624/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa [...] sp. z o.o. w Z.
przeciwko M. O.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 stycznia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 20 stycznia 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na wydanie zaskarżonego wyroku w warunkach nieważności postępowania (art. 379 pkt 2 i 5 k.p.c. i art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.), oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oraz występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które sformułował jako pytanie: „czy polskie prawo postępowania cywilnego przyjmuje, iż legitymacja procesowa czynna ograniczona jest do treści określonego Konstytucją RP (art. 45) prawa do sądu, czy też wymaga, by powód - tak jak określają to przepisy ustawowego prawa procesowego - był także legitymowany materialnoprawnie, w chwili zawiązywania procesu (doręczenia pozwu pozwanemu)?”

Przesłankę nieważności postępowania we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany uzasadnił przez zakwestionowanie umocowania pełnomocnika powoda do działania za niego w postępowaniu w niniejszej sprawie, gdyż dokument pełnomocnictwa, na który się powoływał - zdaniem pozwanego - nie odpowiadał żadnemu rodzajowi pełnomocnictwa spośród wymienionych w ustawie procesowej, a sformułowanie „do reprezentowania interesów spółki przed sądami powszechnymi” nie tworzyło możliwości do zastępowania powoda w procesie przez osobę legitymującą się tym

dokumentem. Zarzut ten jest *prima facie* niezasadny. Oświadczenie woli prowadzące do udzielenia pełnomocnictwa - jak każde oświadczenie woli - może podlegać wykładni, ale brzmienie oświadczenia zacytowanego we wniosku wskazuje na udzielenie osobie, która w dokumencie została wymieniona jako pełnomocnik powoda pełnomocnictwa ogólnego w rozumieniu art. 88 k.p.c.

Nie sposób jest także zgodzić się z zarzutem nieważności postępowania mającym mieć oparcie w art. 379 pkt 5 k.p.c., gdyż pozwany uzasadnia go tym, że powód miał go nie poinformować o dokonanej przed zamknięciem rozprawy cesji części spornej wierzytelności. Okoliczność powyższa ma charakter materialnoprawny, a zatem nie sposób z odwołaniem się do niej uzasadniać tezy o nieważności postępowania przez pozbawienie powoda możliwości działania w nim, ale istotniejsze jest to, że nie została ona objęta podstawą faktyczną rozstrzygnięcia. Podstawa ta nie może być w postępowaniu kasacyjnym uzupełniona czy modyfikowana (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nieopubl. oraz z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). W postanowieniu z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12 (nieopubl.), Sąd Najwyższy wyjaśnił ponadto, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia.

Żadna ze scharakteryzowanych wyżej okoliczności nie występuje w niniejszej sprawie. Charakterystyczne zresztą jest, że pozwany w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie kwestionuje ustaleń i oceny prawnej Sądów *meriti* wskazującej na istnienie po jego stronie zobowiązania, którego dotyczy zaskarżone orzeczenie, ale kwestionuje dokonanie przez powoda cesji wierzytelności odpowiadającej temu zobowiązaniu.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być nadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problem przedstawiony w pytaniu sformułowanym przez pozwanego został objaśniony w doktrynie i w orzecznictwie ukształtowanym po wejściu w życie Konstytucji RP. Przyjmuje się w nim bowiem, że droga sądowa w sprawach cywilnych otwarta jest dla osób, które twierdzą, że zaistniał spór w sprawie, o jakiej mowa w art. 1 k.p.c., wymagający rozstrzygnięcia przez sąd. Legitymacja materialnoprawna po stronie osoby, która w piśmie wszczynającym postępowanie twierdziła, że ją posiada jest weryfikowana nie przed wszczęciem postępowania, ale w jego toku, a o wyniku postępowania decyduje jej ocena według stanu w dacie zamknięcia rozprawy.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

aw
jw